

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 " "
 negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Az ülészak vége.

A jelenlegi országgyűlésnek negyedik ülészaka a végéhez közeledik. Az erre vonatkozó híradások szerint ő felsége április huszonegyedikén berekeszti a lejárt negyedik s egyben megnyitja az életre hívandó ötödik ülészakot. Ilyformán az 1910-re összehívott országgyűlés, a mely a koalíció uralma után az új rendszer inaugurálására hivatalos volt, teljesen kiéli magát mind az öt ülészakot és mind az öt esztendejét teljesen kitölti.

A koalíciót az obstrukció szelleme vitte belső meghasonlásba; a többség pártjainak egymás ellen való küzdelme ugrasztotta szét s tette lehetetlenné a koalíciós kormányzat fönmaradását. A munkapárt az obstrukció ellenszerét a belső viszonyok nyugodt alakulásának biztosítására jött létre; ezt mutatják nemcsak a munkapárt vezéreinek és jelöltjeinek választási szövegei, hanem bizonyítja a koalíció volt vezéreinek is többrendbeli megnyilatkozása, a többek között Andrássy Gyula gróf levele a kassaiakhoz, a melyben óva inti a kassai választópolgárokat attól, hogy oly jelöltre adják szavazatukat, a ki a kárhözatos és vészes obstrukciót táplálná a parlamentben. Mégis mikor a választáson megszületett a nagy többség s megnyitott az új országgyűlés, rövid szünetelés után az obstrukció újból elhatalmasodott benne. Az első munkapárti kormány idejében közel két éven át állandósított névszerinti szavazással telt a képviselőház ideje. Bizonytalanság támadt újra az ország kormányzatának egész vonalán s bár külső veszedelmek tornyosultak, a hadseregnek szánt sürgős erőgyarapodást ki nem utalhattuk az alkotmányos fórumon, mert a többség akarata és a törvényes határozatnak utját állta az obstrukció makacs és elszánt tábora.

Ez a sivár kép csak akkor változott meg, a mikor az obstrukció kiváltotta ellenmértéket abban a szigorúan és kíméletlen akcióban, a melyet Tisza István gróf indított a parlamenti anarkia megszüntetésére. Ezekre az ülészakokra esnek azok a heves rázkódások, a melyek a parlamentbe végbementek s a melyek sok sajnálatos, sok fájdalmas jelenetet idéztek föl, de a melyek a végső elemzésben azzal az eredménnyel jártak, hogy kiűzték a játékszer: (és a hangszert) a parlament legkisebb képességű tagjainak kezéből s véget vetettek az obstrukció garázdálkodásainak. Ezek az eszmények még sokkal közelebb vannak hozzánk, hogysem egy áttekiütő, higgadt és objektív ítélet mindenek részéről és a küzdelem minden egyes mozzanatára nézve várható volna; de annyit, úgy hisszük el kell ismernie, minden komoly gondolkodónak, hogy az obstrukció uralmát

tovább túrni nem lehetett. Az operációra elkerülhetetlen szükség volt, ha csak a legnagyobb veszedelmeknek nem akartuk kiszolgáltatni a nemzet legfontosabb érdekeit, sőt a — nemzetet magát.

Biztosítván ekeppen a Ház munkaképességét s elhárítván minden kísérletet, a mely minden lehető módon való zavarkeltésre s mindenféle izgalom és nyugtalanság földézésére irányult, hozzá lehetett fogni ahhoz a nagyfontosságú reformhoz, a mely az új választójogi törvények meghozatalában immár készen áll s befejezéséhez közeledik.

A magyar parlamenti reformnak nem lehetett józanul más czélja, mint megfelelni a haladás követelményének, megnyitni az alkotmány sorompóit a megérett elemek (főképp az ipari munkásság) számára s lehetővé tenni mindenkinek érdekeik érvényesítését az ország sorsának intézésében, de mégis mindezeknek szemeltartásával oly megoldást keresve, a mely a társadalmat meg nem bontja és a magyarság szupremáciáját nem veszedelmezteti. A választójogi törvényeknek az a komplexuma, a melyet Tisza István kormánya valósított meg, nyolczvan százalékkal szaporítja a választók számát s módot ad minden értékes erőnek és minden jogos érdekeknek arra, hogy kellő, arányos képviselőkhöz jusson a parlamentben; a mellett a legfőbb gondot a magyar nemzet és a magyar nemzeti állam sarkalatos létföltételeinek lehető megóvására veti. Vádolták pártoskodással az anyagi törvényt, vádolták a pártérdek czélzatával a kerületek új beosztását; most mindezek elhallgattak, valamint el kellett nemulniok a panamavádaknak is Tisza Istvánnal szemben. A választójogi törvényt elvégre meg lehetett volna oldani másképpen is, de talán az a mód, a melyet Tisza István gróf választott, annyiban kedvező, hogy a legkevésbé nyugtalanított. Hogy pedig melyik pártnak kedvez s hogy egyáltalán kedvez-e valamelyiknek: azt majd csak a gyakorlat, vagyis a választás fogja kipróbálni.

Annyi bizonyos, hogy a most lejárt ülészakra — és részben az elődjére — a parlamenti reform nyomja a korszakos pecsétet. De az ilyen törvényeknek az a természete, hogy ugyszólván csak a kereteiket szabják meg a paragrafusok, a próbaköveket azonban maga az élet adja meg. Ha tágabb a törvény, mint az élet fejlődése megköveteli, akkor a gyakorlat szűkebbre vonja a kiszabott kereteket. Ha pedig szűkebb a törvény s a fejlődés benne el nem fér: akkor az élet kitágítja a törvény kereteit a maga szükségleteinek megfelelően. A törvény az ur, de az élet és a fejlődés fosztó ereje parancsol benne. Erre a fejlődésre pedig bő tér nyílik a reformban, például — hogy csak egyet említsünk — az irni-olvasni

tudásról szóló bizonyosság-tevésnek lehetőségében. Annyival szaporodik mindjárt a választók száma, a hányan a vizsgát letesznek vagy a bizonyítványt bemutatni tudják. Az élet és az az értékes erő, a mi a választójogban rejlik, hamarosan kifogja tágitani az új törvény kereteit.

Hasonló sorsot jósolhatunk a sajtótörvény reformjának is, a mely szintén ebbe az ülészakban jött létre. A sajtószabadságot nem feltjük tőle, mert az igazat meg lehet írni ezentul is bátran és szabadon; de minden országnak és minden társadalomnak olyan sajtója van, a minőt megérdemel. És valameddig a közönség éhesen kapkodja a szenzációt, ha hazug is vagy pedig olyan magánügyekre tartozik, a melyeknek a nyilvánosság elé való hurcolását nyílt visszaélésnek kell minősíteni: addig a publikum mindig meg fogja kapni a maga mindennapi szenzációját valamilyen formában. Attól tartunk, hogy ezen az állapoton az új sajtótörvény sem fog jelentősen segíteni, a közönség segítése nélkül. Itt is a kereslet és a kínálat törvénye érvényesül s a gyáros olyan kelmét fog forgalomba hozni, a melyet szétkapkodnak, nem pedig olyat, a melyik a nyakán marad. Ha kapós a hazugság: akkor semmiféle sajtótörvény nem fogja eltüntetni a közélet porondjáról a hazudozókat.

Meg kell még emlékeznünk azokról az elemi csapásokról, a melyek az ülészak során nyugtalanították az országot s utalunk kell azokra a sokoldalú intézkedésekre, a melyeket a kormány tett az inséges vidékek fölsegítésére és a munkahiány enyhítésére. Ezekről épp a minap jelent meg a kormánynak egy kimutatása, a mely minden intézkedést és gondoskodást részletesen felsorol.

Mindezzel szemben az ellenzéki pártok, kifogyván az obstrukció lehetőségéből, az örökös vádaskodás és a meddő taktikázás mezején mozognak s némelyek most már odáig jutottak, hogy a külföldre járnak segítséget keresni, szintén pusztá taktikából, mert azt gondolják, hogy ezzel is kellemtelenséget okozhatnak Tisza István grófnak. Az ellenzék göröngyös útja így visz el a trombitától és siptól — Pótervárig a taktika fonalán, miközben a kormány, a kit gyűlölnék végzi az ország dolgát, törvényeket készít, kiegyenlítő békét hirdet, korszakos reformokat valósít meg és viharos hullámok között iparkodik irányítani az ország hajóját az — ötödik ülészak vizeire, a hol persze új küzdelmek várnak reá.

— **Az állandó választmány** a rendkívüli közgyűlésen tárgyalandó ügyek előkészítése végett folyó hó 20-án d. e. 10 órakor a vármegye székházának kis ülés-teremben ülést tart.

POLITIKAI HIREK.

Gr. Tisza miniszterelnök a telepítési akcióról Darányi volt földművelésügyi miniszternek a Gazdaszövetségben elhangzott beszédére vonatkozólag egy interjú keretében a következőleg nyilatkozott:

Darányi gazdaszövetségi beszédével nem szándéksom bővebben foglalkozni; hiszen lesz rá bőven alkalmunk kimutatni, hogy az ő híres telepítési akciója igen nagy hűbóval, igen nagy reklámmal, egy csomó hivatali állás szervezésével végtelenül kevés eredményt mutatott fel. A mint a mezőgazdaság és a pénzügyi helyzete csak némileg megjavul, okvetlenül sokkal nagyobb eredményt fogunk a most kontemplált uton, jóval szerényebb eszközökkel biztosítani. Ezuttal csak két dolgot konstatalok: az egyik az, hogy Darányi szerint is „a telepítési akció célja a magyar birtok térvesztését ellensúlyozni és megrendült pozíciókat erősíteni”. Ime majdnem szószerint, ugyanazokkal a szavakkal az a defenzív irányzat, a melyet hangsúlyoztam s a melyet Darányi legközelebbi barátai az ő telepítési politikája cserbenhagyásának igyekeztek feltüntetni.

A másik, a mit maga Darányi is konstata, hogy a telepítési célokra felvett 10 millió koronás költségvetési tétel már 1910-ben töröltetett, s ezzel maga ad absurdum viszi azt a feltevést, minthogyha a telepítési akciónak ez a módosítása a külügyi politikával bármint kapcsolatban állhatna. Hogyan gondolhat ilyen körülmények között Darányi „akaratlanul” a külpolitikára s azonosíthatja magát ezzel az abszurd állítással?

Darányi ezt a kis inszinnációt a következő, hozzá és általában művelt emberhez nem illő megjegyzéssel tölti meg: „Ezt lehet tagadni itthon, de sem Romániában, sem sehol nem akad senki, a ki elhinné”. Hát én azt hiszem, ha van valami, a mit nemcsak elhinni, de jóhiszeműleg állítani sem lehet, az az, hogy egy 1910-ben történt intézkedés indítóoka az 1913. évi külpolitikai helyzetben rejlik, s a ki ilyen képtelenségekkel akarja a közönséget feirevezetni, az inkább a saját szavahihetőségevel törődjék, mint a máséval.

HIREK.

— **Egyházi kitüntetések.** Gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök dr. Kóródy Peter és Balázs Ferencz kanonokot káptalani praelátusokká nevezte ki, feljogosítva őket a főpapi jelvények használatára és viselésére. A szenzéki gyűlésen gróf Majláth Gusztáv meleg szavakkal üdvözölte az egyházi körökön kívül is általános tisztelet és szeretetnek örvendő új főpapokat, és délben tiszteletökre ebédet adott, melyre a káptalan tagjai és az udvari papság voltak hivatalosak.

— **Képviselőtestületi közgyűlés.** Nagyenyed város április hó 17-én pénteken d. e. 10 órakor kezdődőleg képviselőtestületi közgyűlést tart. A tárgysorozat vezetésesebb pontjai, Jelentés a pénztár-vizsgálatokról. Tűzoltó-adótörlesztés iránti kérések. Kulturmérnöki hivatal melletti telekre vonatkozó árverési hirdetés és feltételek megállapítása. Előterjesztés a favágó biztosi állás megszüntetése iránt. Bójtse Zsigmond nyugdíjaztatás iránti kérése. Antal Jánosné nyugdíj-folyósítás iránti kérése. 1913 évi faanyag-számadás megállapítása. Betörés elleni bizto-

sításra vonatkozó ajánlatok tárgyalása. Dombrovszky Albert szabadságidő engedélyezése iránti kérése. Az izraelita szentegylet kérése temetőhely-ajándékozása tárgyában. Polgári földnyilak kiosztása és kicserelése tárgyában határozat. A Tóth-utcai 5 sz. ház eladása tárgyában határozat. A függetlenségi kör átírata, Szekfü „Száműzött Rakóczi” cz. mánkaja tárgyában. Popa Logyin és t. kérése nyitandó utra vonatkozó határozat hatályon kívül helyezése iránt. Előterjesztés a baromvásártér végleges elhelyezése tárgyában. Előterjesztés a városgazdái lakás elhelyezése tárgyában. Előterjesztés egy újabb kölcsön felvétele tárgyában. 1913—1914 évi Báthori-hegyi vágásra megtartott árverés eredményének bejelentése. 1915 évi vágásokra megtartott árverés eredményének bejelentése. A Váradi-kerti aszfaltjárdák költségei ideiglenes fedezésére felvett 4848 kor. 50 fill. kötvény megállapítása. A Tóth-utcai átvágásnál Kun Gyulával kötött egyezség bejelentése. Járda-kiépítés iránti kérések. Kemény Zsigmond-emlékbizottság kérése emlékjel felállíthatása végett adomány-adás tárgyában. Előterjesztés a Váradi-alapítvány 2 drb. 35 kor. ösztöndíjának odaitelése tárgyában. Az esküdtek alaprajstromának elkészítésére összeíró bizottság kiküldése tárgyában előterjesztés. Az iparos- és kereskedő-tanácsiskolák részére adott államsegély bejelentése. A községi képviselőválasztók névjegyzékének összeállítására bizottság kiküldése tárgyában előterjesztés. Előterjesztés az 1914 évi virilis-névjegyzék kiigazítására kiküldendő bizottság tárgyában.

— **Halálozás.** Zabolai Finna Aladár földbirtokos, Alsó-Fehérvármegye törvényhatósági bizottságának tagja munkás életének 50-ik boldog, házasságának 18-ik évében április hó 11-én délelőtt fél 10 órakor Maroskoppándon elhunyt, 13-án délután temették el a maroskoppándi családi sírkertbe nagykiterdű családjának s a község részvéte mellett. Finna Béla magyarlapádi körjegyző édes apját gyászolja az elhunytban. — Farczádi Sándor Miklós birtokos, megyebizottsági tag e hó 12-én délután 79. évében hirtelen rosszullet után meghalt. Kedden délután temették el nagy részvét mellett.

— **A Szentföldről** tart előadást Cholnoky Jenő dr. kolozsvári egyetemi tanár az oltáregyesület meghívására f. hó 18-ikán, szombaton. Tudományos szempontból ismerteti a Szentföldet vetített képek kíséretében. Cholnoky már régebből ismeretes az enyedi körökben. Lebilincselő kedves előadása bizonyára most is sok hallgatót fog odavonzani, mert ha tudományos szempontok szerint tárgyalja is Ázsiának vallási tekintetből legfontosabb részét, az mindvégig élénk, élvezetes és gyönyörködtető leendő. Az előadás kezdete a régi városháza nagytermében este 6 órakor. Belépti díj 1 korona 20 fillér, tanulónak 60 fillér.

— **A nagyenyedi önkéntes tűzoltóegyesület** husvét másodnapján fényesen sikerült műsoros táncmulatságot rendezett. A művészi értékű műsor már előzőleg város-szerte nagy érdeklődést keltett. A Nagyenyedi Daloskör zenekarának gyönyörű játéka, Székely Ödön szellemes felolvasása, az iparos önképzőkör férfi kara és a ref. egyházi dal-kar énekcsapata, Felméri Sándor melodráma szavalata nagy tetszés és osztatlan elismerésben részesült. Műsor után hajnalig tartott a vidám táncmulatság. Ugy halljuk, a mulatság szép bevételéből jelentékeny összeg jut az egyesület terheinek könnyítésére.

— **Kettős sinpár Nagyvárad és Budapest között.** Teljesen megbízható forrásból értesülünk, Nagyvárad városának sikerült keresztülvinnie, hogy Budapest és Nagyvárad között még egy sinpárt raknak le, illetőleg a Budapesttől Szolnokig haladó kettős sinpárt meghosszabbítják. Így Nagyváradról Budapestre, vagy vissza három és fél óra alatt lehet eljutni.

— **Felrobbant a magyarsárosi földgáz.** Magyarsároson az állami furások mellett gróf Károlyi Mihály birtokán az állam földgázfurásokat végeztet. 13-án este a földgáz hatalmas erővel kitört, úgy, hogy az öt kilométernyire fekvő Dicsőszentmártonban az összes ablakok megrezegték. A földből óriási tűzoszlop lövelt fel és a robbanás oly nagy volt, hogy két-háromszáz kilométernyire meghallották. A földgáz vakító fénye mellett a szobákban olvasni lehetett. Az égő földgáz több földhasadékon előtört és az összes szomszédos területeket lángborította. Legalább 160 holdnyi terület áll lángokban. A tűz sok házat elpusztított. A vulkánikus erejű kitörés az egész környék képét megváltoztatta. A Sáros patak visszafelé folyik. A lakosságon nagy pánik vett erőt, mert attól félnek, hogy esetleg az egész falu leég. A robbanás az uttestet és a patak medrét teljesen összerongálta. Az uton a közlekedés lehetetlen. A robbanás helyétől fél és háromnegyed kilométernyi területen levő gazdasági épületek és lakóházak legtöbbször leégtek. Emberéletben nem esett kár. Anyagi kár alig van a földgázban, mert a lezárt gázkut és környéke épen maradt és a nyomás nem változott. A dicsőszentmártoni tűzoltóság nagy erőfeszítéssel dolgozik a tűz színhelyén és teljes apparátussal lokalizálni igyekszik a borzalmas lángtenger tovaterjedését. A kolozsvári földgázkutató kirendeltség mérnökei Böhm Ferencz főmérnök vezetésével Magyarsárosra utaztak.

— **Uj szigaretták.** E hó 6-tól „Mirjam” elnevezés alatt szopókás és szopókánélküli alakban új szivarkafaj került forgalomba. A szivarkákat tíz- és százdarabonként papirdobozokban fogják árulni. Az új szivarkák darabja öt fillér.

— **Tornaköri elszámolás.** A nagyenyedi ref. tanítóképző-intézet 1914. április 3-án tartotta meg tornaköri estélyét. Ez alkalommal az összes bevétel: 371 kor. 60 f., az összes kiadás: 138 kor. 78 f. volt. Tiszta jövedelem a kirándulási költségek fedezésére: 232 kor 82 fill. — Az estélyen felülfizettek: Nagy Lajos nyug. igazgatói tanár 20 kor., Solymossy Bálint 10 kor., Kövér János 9 kor., Zeyk Dániel 6 kor., Káli Kálmán, Fejes Áron, Görög Henrik 4—4 kor., Bedő Dénes 3 kor., Csaplár Aladár, Winkler János, Fenichel Lázár, Weinrich Frigyesné, Földes Béla, Veress Gábor, Benedek Eszter, Felméri Sándor, dr. Farnos Dezső 2—2 kor., Pál Ernő 1 kor. 70 f., Májér Józsefné, Erdős Jenő, Telegdi Károlyné, Gerő Lipót, N. N., Benkő Ferencz, N. N. 1—1 kor. Wild Tamás 40 fill., összesen 87 kor. 10 fill. — A kiválóbb tornászok jutalmáért adományoztak: Özv. U. Kovács Józsefné 10 kor., Schaller Viktor, Szeidl József 5—5 kor. Bakó Károly, Szigethy János, Szatmári György 3—3 kor., Földes Ede, Cirner László, Lázár Róbert, Löbl és Tamás, Benedek Miklós, Sándor István, Rapaport Henrik, ifj. Mészáros János és Tarsa, dr. Fülöp Ferencz, Fenichel Lázár, Schoppelt és Bauer, Winkler Frigyes, Gajzágó Nina, Winkler János, Berkovits Béla, Keresztes N. Imre, Graef János,

Czeitner András, Székely Károly 2—2 kor., N. N. 1 kor., összesen 68 kor. — A kiválóbb tornászok jutalmazása az iskolai évzáró ünnepélyen fog megtörténni. Az estély iránt való kiváló érdeklődésért, valamint a felülfizetésekért és jutalmazási célra történt adományokért a tanári kar nevében halás köszönetet mondok. Nagyenyed, 1914. április 10. Fejes Áron, igazgató-tanár.

— **Családok Szövetsége.** Megnehezedt az idők járása felettünk s mindennapi kenyerért való küzdelem sorompóba állította az egész középosztályt. Lehet mondani, hogy egy millió családapának nincs éjjeli nyugalma, mert a reá szakadt drágaság, sok esetben a munkahiány, a pénztelenség következtében nem tudja kiteremteni családjára részére a holt napi kenyeret. Azt a kenyeret, azt az élelmiszert, ami hallatlan drágasága s ellenvégeredményben még is csak tömegáru, ugyiszólv minden tápláló tartalom nélkül. Hiányzik belőle a magyar konyha ize, a magyar gazdasszonyok remekben készült produktumainak megillő zamata, pótolhatatlan tápláló ereje. Ezek a keserves állapotok végre sorompóba választottak egy lelkes csoportot, mely a f. évi február 28-án, Budapesten tartott ülésben kimondotta a Családok Szövetségének a megalakulását. Nem divatos jelszavak nyomán indul harcra a szövetség s nem az a célja, hogy nagylármával haszontalan feltűnést okozzon, hanem feltarthatatlanul akcióba lépett azért, hogy a fővárosi és más városi fogyasztókat a vidéki termelőkkel közvetlen összeköttetésbe hozza s így a közvetítők teljes kiaknázásával egységes kereskedelmet létesítvén tagjai között olcsó, de jó élelmiszerekkel lássa el élelmiszer-uzsora karmai között szinylódó fővárosi és más városokbeli közönséget. E mellett azt a szép és megbecsülhetetlen hasznót hajtó célt tűzte zászlójára a Szövetség, hogy az évek óta tartó gazdasági válság nyomán a porig sujtott gazdálkodó és a gazdálkodással még nem foglalkozó vidéki közönségnek az otthon keretében, minden nagyobb befektetés nélkül keresetforrást teremtsen s ezen az uton pénzt, kenyeret juttasson a szűkölködő családoknak. Az itt vázolt cél elérése végett a Szövetséglapindított Családi Tudósító címmel, amelynek hasábjain talál egymásra termelő és a fogyasztó. A lapnak már két száma jelent meg. Csinos, izéles kiállítású, élénk, változatos tartalmu füzetek, amelyek minden kétséget kizárólag világítják meg azt a hatalmas munkát, ami a szövetségre vár s amiről pár hét múlva már az ország minden községében beszélni fognak, mert a vidéki szervezetek megalakításával a Szövetség olyan terjedelmes érdekkört fog létesíteni, aminek párja eddig még nem volt. A Szövetség ügyét ez idő szerint Szigetvári János kassa—oderbergi vasuti főfelügyelő, mint ügyvezető alelnök intézi teljes odaadással, kitűnő szakértelemmel támogatva a dolgozó társak lelkes gárdájától. Elnökét, társelnökét, vidéki alelnökét, tisztikarát a Szövetség a vidéki szervezetek létesítésével egy időben választja meg a Családi Tudósító felelős szerkesztője Kapus Sámuel pü. számtanácsos, a Szövetség főtájkára. — Mélyen érzett örömmel üdvözljük a Szövetségetszinté szívből kívánunk minél nagyobb sikert áldásosnak ígérkező működéséhez. — Családi Tudósító szerkesztősége és kiadóhivatala VIII. Dery-utca 8 II. 4. a. van.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota.

(A földművelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítókól és gazdasági felügyelőségektől április 6-ig beérkezett jelentések alapján.)

A legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt négy hét alatt az időjárás igen változékony volt. A hőmérséklet gyakran ingadozott s főleg a hegyvidékeken gyakran fordultak elő éjjeli fagyok is. Az esőzéseket márczius közepén az ország északi és keleti hegyvidégein havazások kísérték s mivel itt az idő szóta lényegesen nem melegedett föl, a magasabb hegyeken még most is van hó.

A hó esőzések következtében az ország északkeleti és déli részein áradások is voltak, melyek azonban ezidő szerint a mezőgazdasági terményekben nagyobb károkat nem okoztak.

A gazdasági állapot az időjárásnak megfelelően más évekhez viszonyítva kissé megkésett. Mert bár a tél elég korán elmúlt, az átmenet tavaszra igen sokáig tartott s az utóbbi két hónap esős, hideg időjárásban ugy az őszi vetések fejlődése, mint a tavaszi munkálatok végzése igen lassu volt.

A tavaszi árpa és zab vetését a gyakori esőzések többször megakasztották, mind a mellett a hegyvidékek kivételével ez a munkálat nagyobbára már befejeztetett. A korai vetések szépen, egyenletesen kikelték s egészségesek, a későiek azonban az esőzések után járt szeles időben megcserepedett talajban nehezen keltek. Az utóbbi enyhe napokban főleg a hol meghengereztek, ezek is szépen megindultak.

Az őszi buza, rozs- és árpavetéseknél az a része, mely a téli erős fagy és havazás beállta előtt kikelt, általában jól telelt át, szép, egészséges és egyenletes, de más normális évihez viszonyítva még alacsony. Helyenkint arról panaszkodnak a gazdák, hogy az őszi szárazság alatt elszaporodott mezei egerek sok kárt tettek a korán kikelt vetésekben, melyeket e miatt föltonkint ki kell szántani. Rovarkárok csak elvétve fordulnak elő. Leginkább a drótféreg, futrinka és hesszeni légy kártételéről jöttek kisebb panaszok. Vizálásos helyeken a vetések foltosak.

A későn vetett őszi gabonaművek jelentékeny része a korán beállott fagy miatt csak tavasszal kelt ki s még alacsony, helyenkint ritka.

Ugy az őszi, mint a tavaszi kalászosok fejlődésére meleg, napos idő volna kívánatos.

A lóherék és luczernások általában jól telelték, de sok helyen a mezei egerek tettek bennük jelentékeny kárt. Néhol a tavaszi hideg időjárás miatt kissé visszamaradt és sárgások, a hol azonban megfogasolták, az utóbbi enyhe napok alatt szépen fejlődnek.

A rétek és legelők fűnövése szépen megindult, de a hűvös idő miatt ismét megakadt. A mélyebben fekvő rétek és legelők a tulsók esőből származó belvizek, illetve árvizek miatt helyenként még iszaposak, úgy hogy a jószág csak kevés helyen járhat ki a legelőre.

A szálas takarmányok sok helyen már fogytán vannak. A hol még elegendő mennyiségű szálas takarmány van, ott is nehezen várják az első kaszálást, mert a mult évi takarmánynak nagyon kevés a tápereje s e miatt az állatok nagyon el vannak gyengülve.

A korai gyümölcsfák (mandula és barack) az ország legnagyobb részében virágoznak, a későiek azonban még csak most kezdenek bimbózni. A hűvös időjárás miatt a folyó évben jóval később indult meg a fák nedvkeringése, mint más években, s így a későbbi virágzás folytán abban reménykednek a termelők, hogy a folyó évben bő gyümölcstermésük lesz.

A jószág egészségi állapotát még mindig sok kívánni valót hagy, mert a szarvasmarhák és juhok között gyakran fordulnak elő metélymegbetegedések. A szájszárazság és körömfájás szünőfelber...

PALMA az elasztikus cipősarok

figyelje meg TARTÓSSÁGÁT

Helianthi.

Uj fűszerek és ériási hatású takarmánynövény.

A Helianthi vagy szahali észak-amerikából származó növény, amelynek felnövése szakkörökben élénk vitát idézett elő, a míg végre beható kísérletezések után a szedőpénzért tartott „Helianthi” teljes győzelemre jutott. Megállapíthatjuk most már, hogy a „Helianthi” ép oly értékes konyhakerti, mint mezőgazdasági és ipari növény. Bőtermősége mesébe illő, egy hektárnyi (10.000 m²) terület minimum 60.000 kiló gumót eredményez. A gumók igen könnyen emészthető tápláló fűszereket szolgáltatnak ha burgonya módjára készíttetnek el; felhasználatuk ezenkívül ugyanossok a burgonya trójszár takarmányozási célokra. A növény lomboszata zölök takarmánynak használható fel. A gumót november hó közepén vésenek ki a földből és homokba beverve pincében áttellettetik, de kénn hagyhatók a szabadban is.

500 gumó 12 kor., 1000 gumó 20 kor., 10.000 gumó 180 korona. Csomagolással együtt bementve.

Kevesebb mint 500 gumó rón szállítható.

Mühle Árpád
kertészeti gyűjtelepe
Temesvár. 1-3

HA JÓ
szép és olcsó

harisnyákat

! akar, úgy forduljon a Nagyenyedi Harisnyagyárhoz !
az orsz. főgyűjtelekben.
Kivonatla
készséggel áruigényeket küld.

307—1914. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az eperjesi kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. 1615.8. számú végzése következtében dr. Matbaum Arthur ügyvéd által képviselt Schwarz és Glaner bej. özég javára Wachmann Adol. ellen 204 K 46 fill. jár. erejéig 1914. évi február hó 12-én fogatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 1760 85 fillérre beosztott követendő ingóságok, n. m.: vendéglői berendezés, üvegek, csapok, lámpák, asztalok, székek, padok, asztalterítők, csi, zsebi stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a balasszályi kir. járásbírósnak 1914. évi V. 112/1. számú végzése folytán 204 K 46 fill. tőkekövetelés ennek 1913. november hó 27. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 87 K 56 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Balasszályán leendő eszközésére 1914. évi április hó 23-ik napjának délután 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékosok ezennel oly megfigyeléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén beosáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-ez 20. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Balasszály, 1914. évi márcz. hó 30. napján.

Szigethy Károly,
kir. bír. végrehajtó.

140 1-1

407—1914. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-ez 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a balasszályi kir. járásbírósnak 1914. évi Sp. 162.8. számú végzése következtében n. or. Szabó Dániel ügyvéd által képviselt Herzlinger Gyula javára 609 K 20 fill. jár. erejéig 1914. évi márcz. hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 1260

koronára beosztott követendő ingóságok, n. m.: 1 Vert-helm-szekrény és 2 bika nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a balasszályi kir. járásbírósnak 1914. évi V. 170/1. számú végzése folytán 609 K 20 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi márcz. hó 13. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 189 K 92 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Székácsabadján leendő eszközésére 1914. évi április hó 24-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékosok ezennel oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén beosáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-ez 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Balasszály, 1914. évi április hó 8. napján.

Szigethy Károly,
kir. bír. végrehajtó.

141 1-1

NAGYENYED - Alsó-Fehér

gyümölcsfaanyagokat
Gyümölcs és Sétányfákat
Sima gyökereket és oltott
SZŐLŐVESSZÓKET.
Arjegyzéket ingyen küldenek

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőültetvények
Tulajdonosok: ifj. AMBOSZ M. Fischer, L. Ürköszei.

Kellemes asztali bor

kapható 50 literes mennyiségben fogyasztási adóval együtt literenkint 64 fillérért
Fapiacz 12 szám alatt. 139 2--

Fogak

fogsorok, palina és arany-koronák, hidmunkák, csapfogak, tartós fogtömések legmodernebbül és legolcsóbban fogműtermekben készülnek.

Mivel a technikai munkát is magam végzem, módomba áll a rendeléseknek leggyorsabban eleget tenni. Vidékiek megvárhatják. Sürgős műfogjavítások néhány óra alatt eszközöltnék.

VOGEL SAMU
vizsgázott fogtechnikus
Nagyenyed,
Kossuth Lajos-u. 7. sz. Szeidl-ház, az emeleten

Felszeg-utca 29. sz. alatt

kiadó telek, két szoba,
konyha, istálló, kert, udvar
300 korona Szent-Györgytől egy évre. 72

A „Nagysebent Általános Takarékpénztár“

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújthatók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

MŰTRÁGYÁT (16% káliumsuperphosphat)

Állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS**, Nagyenyeden.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

<p>Részvénytőke 600.000 korona.</p>	<p>Előnyös kölcsönt ad betételezésre, értékpapírokra, sorjegyekre, jóhitelű pénzügyintézetek részvényeire. Törlesztéses kölcsönöket nyújt földbirtokokra. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága és lejáratára szerint a legelőnyösebb feltételek mellett számítólé. Vásárol és elad értékpapírokat napi árfolyamon. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorjegyeket, betéti könyveket és egyéb értékeket keves örsési díj mellett. Betéteket elfogad betétkönyvekre és folyó (csekk) számlára. — Állandó betétek után magasabb kamatot fizet. Részletfizetésre elad mindennemű tőzsdén jegyzett értékpapírt az 1883. évi XXXI. t.-ez. alapján. Bevált részvényeket és idegen értékeket.</p>	<p>Tartalékok 500.000 korona.</p>
<p>Az intézet hivatalos órai hétköznapokon: delelőtt 9—12 óráig, delelőtt 3—4 óráig.</p>	<p>Az átutalási rendszer általa nosítása érdekében ajánlja csekk-füzeteit folyó-számla tulajdonosok részére.</p>	<p>Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugár Részvénytársaság villamos üzemű könyvnyomdájában Nagyenyeden.